

32001H0166

L 60/51

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

1.3.2001.

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES IETEIKUMS
(2001. gada 12. februāris)
par Eiropas sadarbību kvalitātes novērtēšanā skolu izglītībā**

2001/166/EK

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 149. panta 4. punktu un 150. panta 4. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

rīkojoties saskaņā ar Līguma 251. pantā minēto procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

(1) Ir jāveicina Eiropas dimensija izglītībā, jo tas ir galvenais mērķis, veidojot pilsoņu Eiropu.

(2) Visām dalībvalstīm saistībā ar kognitīvu sabiedrību pilnvērtīga izglītība ir viens no pamatzglītības un vidējās izglītības, to skaitā arodizglītības, galvenajiem mērķiem.

(3) Visos izglītības līmeņos un jomās jānodrošina pilnvērtīga skolu izglītība, neatkarīgi no izglītības mērķu, metožu un vajadzību atšķirībām un neatkarīgi no atsevišķu skolu klasifikācijas, ja tāda ir.

(4) Pēdējās desmitgadēs visās industrializētajās valstīs ir palielinājies izglītībai piešķirto līdzekļu apmērs. Uzskata, ka izglītību ne tikai bagātina personu, bet arī dod ieguldījumu

sociālajā kohezijā un sociālajā integrācijā un palīdz risināt nodarbinātības problēmas. Mūžizglītība ir svarīgs līdzeklis, kā kontrolēt savu nākotni profesionālā un personiskā ziņā. Ņemot vērā darba tirgus politiku, darbaspēka brīvu pārvietošanos Kopienā, kā arī diplomu un pedagoģiskās kvalifikācijas atzīšanu, pilnvērtīga izglītība ir svarīga.

(5) Dalībvalstīm, ja iespējams, jānodrošina, ka skolu programmās ņem vērā sabiedrības attīstību.

(6) Dalībvalstīm ir jāpalīdz izglītības iestādēm, lai tās atbilstu izglītības un sociālajām prasībām jaunajā gadu tūkstoši un spētu sekot izmaiņām, kas ar to saistītas. Tādēļ dalībvalstīm jāatbalsta izglītības iestādes, lai uzlabotu to sniegto pakalpojumu kvalitāti, palīdzot attīstīt jaunas iniciatīvas, kas paredzētas mācību kvalitātes nodrošināšanai, kā arī palīdzot tām veicināt gan personu pārvietošanos starp valstīm, gan zināšanu tālāknodošanu.

(7) Darba tirgus politikas jomā Padome katru gadu pieņem Nodarbinātības pamatnostādņu kopumu, kas balstīts uz kvantitatīviem mērķiem un rādītājiem. Lēmuma 2000/228/EK ⁽⁴⁾ pielikumā izklāstīto 2000. gada nodarbinātības pamatnostādņu 7. vadlīnijā ir norādīts, ka dalībvalstis uzlabos savas skolu sistēmas, lai būtiski samazinātu to jauniešu skaitu, kas agri pamet skolu. Īpaša uzmanība jāpievērš jauniešiem, kam ir grūtības mācībās.

(8) Minēto pamatnostādņu 8. vadlīnijā ir īpaša norāde uz to, ka līdz 2002. gada beigām ir jāattīsta datorpratība, jānodrošina skolas ar datoriekārtām un jāveicina Interneta pieejamība skolēniem un studentiem; tam pozitīvi jāietekmē izglītības kvalitāte un jāsaģatavo jaunieši digitālajam laikmetam.

⁽¹⁾ OV C 168, 16.6.2000., 30. lpp.

⁽²⁾ OV C 317, 6.11.2000., 56. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2000. gada 6. jūlija Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts), Padomes 2000. gada 9. novembra Kopējā nostāja (OV C 375, 28.12.2000., 38. lpp.) un Eiropas Parlamenta 2001. gada 16. janvāra lēmums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts).

⁽⁴⁾ OV L 72, 21.3.2000., 15. lpp.

- (9) Pilnvērtīgai izglītībai jāveicina mobilitāte, kas Līguma 149. un 150. pantā minēta kā Kopienas mērķis.
- (10) Eiropas sadarbība un starptautiska pieredzes apmaiņa veicinās efektīvu un pieņemamu metožu noteikšanu un izplatīšanu kvalitātes novērtēšanai.
- (11) Kvalitātes nodrošināšanas sistēmām jāpaliek elastīgām un pielāgojamām jaunajai situācijai, kura, ņemot vērā izglītības kultūras aspektus, ir izveidota, izdarot izmaiņas izglītības iestāžu struktūrā un mērķos.
- (12) Ņemot vērā atšķirīgo iestāžu lielumu, struktūru, finansētos apstākļus un institucionālo raksturu, dažādās dalībvalstīs un dažādās izglītības iestādēs kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atšķiras.
- (13) Kvalitātes novērtējums un, jo īpaši, skolu pašnovērtējums ir piemēroti līdzekļi, lai mazinātu to jauniešu skaitu, kuri agri pamet skolu, un apkarotu sociālo atstumtību.
- (14) Lai sasniegtu pilnvērtīgas izglītības mērķi ir pieejami dažādi līdzekļi. Viens no tiem ir kvalitātes novērtēšana; tā labvēlīgi ietekmē izglītības kvalitātes nodrošināšanu un attīstību vispārējās un profesionālajās mācību iestādēs. Izglītības kvalitātes novērtēšanai jācenšas cita starpā novērtēt skolu iespējas ņemt vērā jauno informācijas tehnoloģiju lietošanu, kas kļūst arvien izplatītākas.
- (15) Skolu izglītības kvalitātes novērtēšanā būtiska nozīme ir iesaistīto iestāžu vienota informācijas tīkla izveidei Eiropas līmenī. Šā ieteikuma īstenošanā nozīmīgs atbalsts var būt esošie tīkli, piemēram 1995. gadā dalībvalstu izveidotais politiku Eiropas tīkls izglītības sistēmu novērtēšanai.
- (16) Komisija 1994. un 1995. gadā īstenoja izmēģinājuma projektu par kvalitātes novērtēšanu augstākajā izglītībā. Padomes 1998. gada 24. septembra lēmumā 98/561/EK par Eiropas sadarbību augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanā ⁽¹⁾ ir uzsvērta informācijas, pieredzes un sadarbības apmaiņas nozīme attiecībā uz kvalitātes nodrošināšanu starp dalībvalstīm.
- (17) *Socrates* programmā ⁽²⁾, jo īpaši 6.1. darbībā Komisiju aicina veicināt informācijas un pieredzes apmaiņu kopīgi interesējošos jautājumos. Skolu izglītības kvalitātes novērtēšana ir viena no minētās darbības prioritārām tēmām.
- (18) Kopš 1996. gada marta Komisija ir uzsākusi dažādus pasākumus un operatīvas darbības, lai novērtēšanas jautājumu izskatītu no dažādām perspektīvām ar mērķi aprakstīt pieeju dažādību un klāstu, kā arī izglītības novērtēšanas metodes, kuras pielieto dažādos līmeņos.
- (19) Komisija 1997./1998. akadēmiskajā gadā īstenoja izmēģinājuma projektu 101 pamatizglītības un vidējās izglītības skolā tajās valstīs, kuras piedalās *Socrates* programmā; tas palielināja izpratni par kvalitātes jautājumiem un palīdzēja uzlabot izglītības kvalitāti šajās skolās. Nobeiguma ziņojumā 1999. gada jūnijā, kura nosaukums ir "Skolas izglītības kvalitātes novērtēšana: Eiropas izmēģinājuma projekts", ir pievērsta uzmanība virknei metodisko faktoru, kas veiksmīgam pašnovērtējumam ir svarīgi faktori.
- (20) Padome 1997. gada 16. decembra secinājumos ⁽³⁾ paziņoja, ka novērtēšana ir svarīgs faktors arī kvalitātes nodrošināšanai un, attiecīgā gadījumā, kvalitātes uzlabošanai.
- (21) Padomes prezidējošā valsts ārkārtas Eiropas Padomē, kas 2000. gada 23. un 24. martā notika Lisabonā, savos secinājumos paziņoja, ka Eiropas izglītības un apmācības sistēmām jāpiemērojas gan informācijas sabiedrības vajadzībām, gan vajadzībai paaugstināt nodarbinātības līmeni un uzlabot tās kvalitāti.
- (22) Savienības paplašināšanai kandidātvalstīs jāiesaista Eiropas sadarbībā kvalitātes novērtēšanas jomā.
- (23) Jāņem vērā subsidiaritātes princips un dalībvalstu ekskluzīvā atbildība par to izglītības sistēmu organizāciju un struktūru, lai katras valsts kultūras joma un izglītības tradīcijas varētu pilnveidoties,

I. DALĪBVALSTĪM IESAKA

saistībā ar to konkrētajiem sociālajiem, ekonomikas un kultūras apstākļiem, pienācīgi ņemot vērā Eiropas dimensiju, atbalstīt kvalitātes novērtēšanas uzlabošanu skolu izglītībā:

- 1) atbalstot un, vajadzības gadījumā, izveidojot pārredzamas kvalitātes novērtēšanas sistēmas ar šādiem mērķiem:
 - a) nodrošināt pilnvērtīgu izglītību, veicinot sociālo integrāciju un vienlīdzīgas iespējas meitenēm un zēniem;
 - b) nodrošināt skolu izglītības kvalitāti kā pamatu mūžizglītībai;

⁽¹⁾ OV L 270, 7.10.1998., 56. lpp.

⁽²⁾ OV L 28, 3.2.2000., 1. lpp.

⁽³⁾ OV C 1, 3.1.1998., 4. lpp.

- c) veicināt skolu pašnovērtējumu kā metodi mācību darba un skolu uzlabošanai, skolu pašnovērtējuma un ārēju novērtējumu līdzsvarotā sistēmā;
 - d) izmantot tehniskos līdzekļus, kuru mērķis ir uzlabot kvalitāti, lai veiksmīgāk pielāgotos pasaules prasībām un to ātrajām un pastāvīgajām izmaiņām;
 - e) noskaidrot motīvus un nosacījumus skolu pašnovērtējumam un nodrošināt, ka pieeja pašnovērtējumam atbilst citiem noteikumu veidiem;
 - f) attīstīt ārējo novērtējumu, lai nodrošinātu metodisku atbalstu skolu pašnovērtējumam un sniegtu ārēju skatījumu par skolu, veicinot nepārtrauktu uzlabošanas procesu, un rūpējoties, lai tas neaprobežotos vienīgi ar administratīvām pārbaudēm;
- 2) veicinot un, vajadzības gadījumā, atbalstot skolu ieinteresēto personu, to skaitā skolotāju, skolēnu, vadības, vecāku un ekspertu iesaistīšanu skolu ārējā un pašnovērtējuma procesā, lai veicinātu dalītu atbildību skolu uzlabošanai;
- 3) atbalstot vadības apmācību un pašnovērtējuma instrumentu lietošanu ar šādiem mērķiem:
- a) lai liktu efektīvi darboties skolu pašnovērtējumam, kā instrumentam, kas veicina skolu iespēju uzlabošanu;
 - b) lai nodrošinātu labas prakses piemēru un jaunu pašnovērtējuma instrumentu efektīvu izplatīšanu;
- 4) atbalstot skolu iespēju mācīties citai no citas valsts un Eiropas līmenī, ar šādiem mērķiem:
- a) identificēt un izplatīt labu praksi un efektīvus līdzekļus, piemēram, rādītājus un etalonuzdevumus skolu izglītības kvalitātes novērtēšanas jomā;
 - b) visos attiecīgajos līmeņos starp skolām veidot tīklus, lai tās cita citu atbalstītu un nodrošinātu ārēju stimulu novērtēšanas procesam;
- 5) veicinot sadarbību starp visām iestādēm, kas iesaistītas skolu izglītības kvalitātes novērtēšanā, un sekmēt tām vienota Eiropas informācijas tīkla izveidi.

Šī sadarbība var attiekties uz šādām jomām:

- a) informācijas un pieredzes apmaiņa, jo īpaši, par metodikas pilnveidošanu un labas prakses piemēriem, sevišķi, izmantojot modernās informāciju un saziņas tehnoloģijas, un, vajadzības gadījumā, organizējot Eiropas līmeņa konferences, seminārus un darbu grupas;
- b) datu apkopošana un instrumentu attīstīšana, piemēram, rādītāju un īpaši svarīgu etalonuzdevumu kvalitātes novērtēšanu skolās;

- c) skolu novērtēšanas rezultātu publicēšana, kas saskaņā ar katras dalībvalsts un tās izglītības iestāžu attiecīgo politiku jādara pieejami dalībvalstu iestādēm;
- d) kontaktu veicināšana starp ekspertiem, lai šajā jomā izveidotu Eiropas līmeņa pieredzi;
- e) starptautiskās apsekošanas rezultātu izmantošana kvalitātes novērtēšanas attīstīšanai skolās.

II. AICINA KOMISIJU

- 1) ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un, pamatojoties uz esošajām Kopienas programmām, veicināt I iedaļas 4. un 5. punktā minēto sadarbību, arī iesaistot attiecīgas organizācijas un apvienības, kurām šajā jomā ir vajadzīgā pieredze.

To darot, Komisijai jānodrošina, ka no *Socrates* programmas 6.1. darbībā minētās *Eurydice* tīkla pieredzes gūst maksimālo labumu;

- 2) pamatojoties uz esošajām Kopienas programmām, izveidot datu bāzi skolu kvalitātes novērtēšanas efektīvu līdzekļu un instrumentu izplatīšanai. Datu bāzei arī jāietver labas prakses piemēri, un tai jābūt pieejamai Internētā; ir jānodrošina tās interaktīva izmantošana;
- 3) izmantot esošo Kopienas programmu resursus, lai iekļautu to pieredzi, kura jau ir gūta šajās programmās, un attīstītu esošos tīklus;
- 4) sākumā veikt to pamatizglītības un vidējās izglītības kvalitātes novērtēšanas instrumentu un stratēģiju uzskaiti, ko jau izmanto dažādās dalībvalstīs. Kad uzskaitē būs veikta, Komisija ar dalībvalstīm strādās pie attiecīgiem turpmākiem pasākumiem, par tiem regulāri un sīki informējot Eiropas Parlamentu, Padomi, Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju;
- 5) pamatojoties uz dalībvalstu ieguldījumu, iesniegt sīki izstrādātus trīs gadu ziņojumus par šā lēmuma īstenošanu Eiropas Parlamentam, Padomei, Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai;
- 6) pamatojoties uz šiem ziņojumiem, izdarīt slēdzienus un izteikt priekšlikumus.

Briselē, 2001. gada 12. februārī

Eiropas Parlamenta vārdā —

priekšsēdētāja

N. FONTAINE

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

T. ÖSTROS